

PRIPRAVIMO SE NA ANALIZE ZAKLJUČNIH RAČUNOV

TEMELJITA OBRAVNAVA LETNIH ZAKLJUČNIH RAČUNOV V VSEH OBLIKAH ZDRUŽENEGA DELA JR STABILIZACIJSKA NALOGA VSEH DELEGATOV IN DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJ

V začetku februarja so na 18. seji občinske skupščine vsi trije zbori obravnavali med drugim tudi analizo devetmesečnega poslovanja gospodarskih organizacij v letu 1975. Strinjali so se z uvodno oceno in sklenili, da naj jo obravnavajo v vseh delovnih skupnostih in pri tem temeljito analizirajo svojo gospodarsko uspešnost v letu 1975. Obenem so se delegati zbora združenega dela še posebej zadolžili, da se pripravijo na temeljite obravnave o zaključnih računih poslovanja v letu 1975 in nasploh o staju v gospodarstvu glede na izvajanje resolucije o družbenoekonomskem razvoju SR Slovenije v naši občini, kar bo konec marca na dnevnem redu občinske skupščine. Vsi zbori skupaj so se odločno zavzeli za dosledno izvajanje zaključkov, ki jih je občinska skupščina sprejela na 14.

Skupščina občine je na 14. skupnem zasedanju zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora dne 18. septembra 1975 obravnavala informacijo in predloge koordinacijskega

odborna za usmerjanje družbenopolitične aktivnosti za uresničevanje ciljev družbenoekonomske politike v letu 1975 pri občinski konferenci SZDL in sprejela naslednje

skupnem zasedanju zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora dne 18. septembra 1975 v zvezi z izvajanjem resolucije o družbenoekonomskem razvoju SRS v letu 1975.

Ker so zaključni računi celotnega poslovanja izredno pomemben trenutek in priložnost za analiziranje gospodarske uspešnosti in stabilizacijske naravnosti za vse delegate temeljnih in splošnih delegacij, delegatov samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij in priložnost za oblikovanje letošnjih letnih načrtov, ki bodo v skladu z resolucijo in drugimi dokumenti izražena vsesplošna družbena prizadevanja za stabilizacijo, ponovno objavljamo zaključke 14. seje občinske skupščine:

Glede na navedene ugotovitve je treba ta vprašanja razčistiti, se pri tem zavzeti za maksimalno aktiviranje delegatskega sistema v vseh skupščinah SIS, usposobiti strokovne službe ter intenzivno pripravljati letne in srednjeročne načrte.

3. Podatki o splošni porabi kažejo, da je dotok sredstev višji od predvidenega, poraba pa je usklajena z načrtom.

Podrobnejša analiza dotoka pa kaže, da bi bili dohodki še višji, če bi bila odmera in izterjava davkov dosledna in ažurna. Z dosledno odmero in izterjavo davkov je potrebno zagotoviti, da bodo davčne obveznosti izpolnjevali tudi tisti, ki sedaj opravljajo neprijavljeno različno obrtno dejavnost:

— še vedno se dogodi, da davčni zavezanci prijavijo nižji dohodek, kot ga v resnici dosežajo;

— zaradi nedodelanega davčnega sistema pri odmeri davkov iz obrti se nekateri poslovni stroški, kot npr. potni, režijski in upravni, ugotavljajo po prosti presoji;

— zaradi neenakih stopenj in nedodelanega sistema odmere

pravilnosti in družbenopolitičnega zbora dne 18. septembra 1975 v zvezi z izvajanjem resolucije o družbenoekonomskem razvoju SRS v letu 1975.

— energično je treba preprečiti primere, da več članov iste družine opravlja vsak zase enako obrt v istih prostorih in z istimi stroji, saj gre očitno za zmanjšanje davčnih obremenitev.

V družbeni dogovor o splošni porabi je potrebno vnesti elemente, ki naj stimulirajo vse občine na dosledni odmeri in izterjavi davkov.

Analiza stanja delavcev v občinski upravi kaže:

— da so sistemizirana delovna mesta nepopolno zasedena,

— da potrebna strokovna usposobljenost delavcev odstopa od zahtevane.

Pristojni samoupravni organi občinske uprave so bili vse preveč orientirani na zasedenost sistemiziranih delovnih mest, manj pa na to, kako z manjšim številom delavcev doseči večji uspeh. V občinski upravi in delovnih skupnostih s področja družbenih dejavnosti je treba doseči racionalnejšo organizacijo in poslovanje.

POVZETEK UVODNE RAZPRAVE

NEKAJ UGOTOVITEV OB ANALIZI DEVETMESEČNEGA POSLOVNEGA USPEHA

Rezultati devetmesečnega poslovanja v lanskem letu in tudi po grobih ocenah poslovanja v zadnjih treh mesecih neizpodbitno kažejo, da se nismo držali dogovora, ki smo ga sklenili ob začetku leta 1975 s sprejemom resolucije. Dogovorili smo se za usmeritev na področju gospodarstva, za usmeritev pri razporejanju ustvarjenega dohodka, uspešnosti teh dogovorov doseženi rezultati ne potrjujejo. Zato se nam ob tem ponujata predvsem dve vprašanji. Prvo: ali so bila analiza, na katerih je temeljil izhodiščni dogovor, dovolj realne in smo se dogovarjali o rednih kategorijah in o realni razporeditvi? In drugo vprašanje: ali smo pri tem dogovarjanju dovolj upoštevali tudi svoje lastnosti, da smo se veliko lažje sposobni dogovoriti, težje pa se dogovor držati? Ponuja pa se tudi vprašanje, ali usmeritev, h kateri težimo zadnji dve oziroma tri leta na področju preoblikovanja delitve družbenega prizadevanja, na področju preoblikovanja naše porabe, se pravi namembnosti uporabe tega družbenega proizvoda, ali smo bili te dinamiki kos ali pa smo v teh pogledih premalo ali preslabo ocenili naše materialne možnosti, predvsem pa naše možnosti, da v kratkem času preusmerimo proizvodnjo ter bistveno spremenimo tudi svoj odnos do dela.

Moramo ugotoviti — tako na ravni republike kot občine, da razmerja porasta in delitve ne bodo dosežena takšna, kot smo si jih postavili in smo zanje menili, da so tista, ki pomenijo kar največjo izrabo naših zmogljivosti na področju gospodarstva kot tudi na področju družbenih dejavnosti, ter hkrati ustrezno pospešujejo razvoj na področju družbenih dejavnosti pa vendarle še zadovoljujejo naše ambicije na področju osebne porabe.

Če gledamo podatke o 9-mesečnem poslovanju organizacij združenega dela našega gospodarstva ugotavljamo, da porast družbenega proizvoda nikakor ne dosega takšnega obsega, ki bi lahko z njim povsem uspešno izvedli prestrukturiranje te porabe v korist družbenih dejavnosti in istočasno tudi v korist povečanih investicijskih naložb. Ta neusklajena razporeditev ustvarjenega družbenega proizvoda — pa tudi neusklajena rast osebnih dohodkov — sta kot posledica dobro vidna v spremembah strukture delitve družbenega proizvoda oziroma v bruto ostanku dohodka gospodarstva, pri katerem moramo ugotoviti, da so ta sredstva v 9-mesečnem poslovanju nasproti 9 mesecem leta 1974 porasla za vsega 56 %, kar pomeni ob stopnji inflacije znaten padec reproduktivne sposobnosti gospodarstva in tudi zelo oteškočen start za naslednje 5-letno obdobje. Devetmesečni rezultati kažejo, da se je delež sredstev za gospodarstvo nasproti letu 1974 v celoti znižal, čeprav računamo, da je v zadnjem četrtletju leta 1975 prišlo do nekaterih premikov, saj so neke zakonske obveznosti praktično odpisane ali pa zmanjšane. Kljub vsem prizadevanjem ugotavljamo nadaljnjo tendenco upadanja ekonomičnosti, rentabilnosti in produktivnosti. S prevelikim tempom rastejo stroški, prihaja tudi do upadanja osebne porabe, kar ima za posledico tudi večanje zalog in to dodatno negativno vpliva na sposobnost gospodarstva za povečanje obsega proizvodnje in seveda — iz teh osnov — za povečanje produktivnosti. Na produktivnost pa po drugi strani zelo negativno vpliva tudi naraščanje števila zaposlenih prek dogovorjenih stopenj, saj beležimo 5-odstotni porast števila zaposlenih ob neustreznem povečanju obsega proizvodnje. Podatki o zalogah surovin v 9-mesečnem obdobju kažejo, da zaloge omogočajo večji obseg proizvodnje, dajejo možnosti za povečanje produktivnosti in ekonomičnosti, zato pa bi po tej strani morali realneje oceniti tudi prizadevanja na področju oblikovanja cen, s katerimi gospodarstvo nastopa na tržišču.

Naslednji problem, s katerim se srečuje gospodarstvo naše občine ob prehodu v leto 1976, je problem sredstev, s katerimi posluje, si zagotavlja razširjeno in tudi enostavno reprodukcijo. Na tem področju ugotavljamo, da situacija nikakor ne gre v korist povečanja lastnih sredstev gospodarstva, saj veliko hitreje naraščajo tuja sredstva, med katerimi je najbolj zaskrbljujoča ugotovitev, da terjatve moščanskega gospodarstva krepko presegajo obveznosti do svojih dobaviteljev.

To je le nekaj ugotovitev, ki jih kažejo rezultati 9-mesečnega poslovanja. Izredno pomembno pa je, da so nam ti podatki opozorila za temeljito analizo zaključnih računov, ki morajo prispevati k usmerjenosti gospodarstva in seveda samoupravljalcev ob odločitvi, kako ustvarjeni dohodek ustrezno razporediti, ko se bomo našli pred vprašanjem, kaj zahteva od posameznega kolektiva resolucija in kako se bomo ob zahtevah iz te resolucije pravzaprav stabilizacijsko obnašali tudi na področju osebnih dohodkov. To je tisto področje, kjer smo do nedavnega sodili, da je edini kriterij pri odločanju o obsegu sredstev, ki naj bi jih izvajali za osebne dohodke, gibanje življenjskih stroškov, vse manj pa gibanje naše produktivnosti, vse manj tudi ugotovitve, kakšen dohodek na zaposlenega pravzaprav ustvarjamo.

S. G.

ZAKLJUČKE

Uspeh akcije bo zagotovljen le tedaj, če bo z njo seznanjen sleherni delavec in občan, ki v svoji sredini, kjer dela in živi, zavestno sprejema program kot svojega in se organizirano prizadeva za njegovo uresničevanje. Bolj kot doslej, konkretnije in operativneje pa se morajo pristojni samoupravni in drugi družbeni organi angažirati na tistih področjih, ki so v informaciji navedena kot problematična ter so največkrat tudi vzrok, da v naših prizadevanjih nismo dovolj uspešni in so naši rezultati manjši, kot bi lahko bili. Zato je potrebno:

števati načela in odnose v samoupravnih sporazumih; v skladu z doseženim dohodkom ne smejo presegati meje, določene v resoluciji o družbenoekonomskem razvoju SRS;

— povečanju izvoza tudi v tistih delovnih organizacijah, ki so ekonomsko sposobne prenesti nižje cene pri izvozu, kot jih dosegajo na domačem trgu;

— ureditvi vseh tistih vprašanj, ki naj v večji meri zagotovijo umiritev cen, tam pa, kjer ekonomska sposobnost delovne organizacije dopušča, preučiti tudi možnost znižanja;

— izdelavi letnih in srednjeročnih načrtov razvoja, kjer je dosledneje upoštevati modernizacijo tehnoloških postopkov in racionalizacijo proizvodnje ter pri tem zagotoviti aktivno sodelovanje vseh delavcev;

— nadaljnjemu utrjevanju samoupravne organiziranosti, hitrejšemu odpravljanju znanih slabosti, ki se kažejo v neurejenem statusu in angažiranju skupnih služb, v nespoštovanju dogovorov o združevanju sredstev za solidarnost, v ekonomski in samoupravni organiziranosti ter samostojnosti posameznih organizacij.

2. Ugotovljeno je, da je celotna potrošnja sredstev skupne porabe posameznih interesnih skupnosti v skladu z družbenim dogovorom, čeprav ni možno podati podrobnejše ocene o tem:

— ali so in bodo dohodki SIS višji od predvidenih,

— ali bodo zadoščali za normalno financiranje potreb glede na sprejete programe in

— kako posamezni potrošniki z njimi gospodarijo.

1. Posebno skrb posvetiti tudi v naslednjem obdobju v vseh delovnih in drugih organizacijah predvsem:

— dobri pripravi in organizaciji dela, zmanjšanju zastojev in izmeta v proizvodnji, s čimer bomo dosegli boljše izkoriščanje delovnega časa, strojnih naprav, povečali storilnost in v končni fazi povečali fizični obseg proizvodnje;

— še vedno previsokim materialnim stroškom, ki se kažejo v neracionalnem izkoriščanju surovin in pomožnega materiala, previsokim upravnim in režijskim stroškom (težnja po naraščanju administracije, reprezentance, službenih potovanj, reklame idr.), kar zmanjšuje uspešnost poslovanja;

— boljši delovni disciplini (pravočasen začetek in zaključek dela), pretirano visokim bolezenskim (do 30 dni), še posebej pa opravičenim in neopravičenim izostankom, ki tudi povzročajo dodatne zaposlitve;

— gibanju osebnih dohodkov, kjer je treba dosledno upo-

DELAVKE V HP KOLINSKA